

Załącznik nr 2 do uchwały nr XVIII.113.2016

Rady Gminy Kowala z dnia 29.01.2016 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2016 r.**

Kowala 2016

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Cele, zadania, sposób realizacji programu.....	6
II. Koordynacja realizacji programu, sposób monitorowania i sprawozdawczości.....	7
III. Przewidywane efekty realizacji Programu	7
IV. Przewidywane skutki finansowe proponowanych rozwiązań	8
Harmonogram działań:	9
Załącznik do Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016.....	12

Wstęp

Uzależnienie od narkotyków to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których zachowania związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych uzyskują wyraźną przewagę nad innymi, które były charakterystyczne dla danej osoby. Jest to zespół określonych objawów i zachowań, wywołanych nieodpartym pragnieniem przyjmowania substancji, jest przekroczeniem bardzo ulotnej i trudnej do zauważenia granicy między chęcią, która wyraża dobrowolność, a przymusem, który całkowicie zaburza kontrolę. Tę granicę przekracza się tylko raz, ale bezpowrotnie.

Narkomania w krótkim czasie prowadzi do poważnych zmian psychicznych pod postacią obniżenia uczuciowości wyższej, degradacji społecznej, zaburzeń krytycyzmu, osłabienia woli, kłamliwości. Często staje się przyczyną wejścia na drogę przestępczą.

To zjawisko ogólnoswiatowe, jedno z poważniejszych negatywnych zjawisk społecznych. Szczególnie narażeni są na nią dzieci i młodzież, głównie z powodu lekceważenia problemu i panującej mody na zażywanie substancji psychoaktywnych traktowanych jako element zabawy, relaksu, rozrywki, pomocy w nauce, wspomaganie przeżyć i doznań. Młodzi ludzie wiedzą dużo o narkotykach, jednak przekonani są, że można ich spróbować kilka razy i przestać. Praktyka pokazuje, że dla wielu okazuje się to ponad ich siły.

Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii opublikowało w 2013r. raport na temat handlu i używania narkotyków oraz polityki narkotykowej. Możemy się niego dowiedzieć między innymi, że w Polsce pomimo bardzo restrykcyjnego prawa narkotykowego nielegalne substancje zażywa znacznie więcej młodych ludzi niż przeciętnie w całej Europie.

Otóż dane statystyczne pokazują, że więcej młodych (15-34 l.) ludzi zażywa ekstazy i amfetaminę niż w jakimkolwiek innym kraju UE. W rozpowszechnieniu konsumpcji marihuany i LSD zajmujemy drugie miejsce.

W ciągu ostatniego roku marihuanę paliło 17,1% Polaków w wieku 15-34 l. Wyprzedza nas tylko Francja z 17,54% używających w tej grupie wiekowej. Co więcej w przypadku Francji wzrost od ostatniego badania w 2006 roku był niewielki (jedynie o 1-2 punkty procentowe) podczas gdy u nas wyniósł on punktów procentowych aż 12.

Wraz z Holandią przodujemy w odsetku młodych osób, które w ciągu ostatnich 12 miesięcy używały ekstazy. Tej substancji w tej grupie wiekowej używało u nas 3,1% badanych. Dla porównania w roku 2005 było to jedynie 0,5%. Średnia europejska wynosi obecnie około

1,2%. Procent młodych dorosłych, którzy zażywali w ciągu ostatnich 12 miesięcy amfetaminę jest w Polsce najwyższy spośród wszystkich badanych krajów i wynosi 3,9% czyli jest trzykrotnie wyższy od średniej europejskiej wynoszącej ok. 1,3%.

Drugie miejsce w tej samej kategorii wiekowej zajmujemy również w rozpowszechnieniu konsumpcji LSD (1,2%), za Czechami (1,7%)

Wyniki badania ESPAD z 2011r. wskazały, że najbardziej popularne substancje nielegalne, po które sięga młodzież to marihuana i haszysz. Do używania przetworów konopi przyznało się 24,3% 15-16-latków i 37,3% 17-18-latków. Wśród substancji nielegalnych na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania uplasowała się amfetamina.

Dlatego celowe jest zapobieganie używania narkotyków przez dzieci i młodzież poprzez szereg działań profilaktycznych.

Dealerzy narkotykowi działają wszędzie tam, gdzie gromadzi się młodzież. W gminie Kowala osoby znajdujące się pod wpływem narkotyków lub dopalaczy najczęściej spotykane są na jednej z dyskotek. Osoby te często są jednocześnie pod wpływem alkoholu, większość z nich jest nieletnia.

Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród młodzieży w wieku 11-25 lat (łącznie 496 osób) z terenu Gminy Kowala celem budowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2017 pokazują, że ponad 29% badanej młodzieży w swoim środowisku dostrzega zjawiska związane z narkotykami i dopalaczami.

Wśród problemów społecznych występujących na terenie gminy osoby dorosłe również wskazują na narkomanię (5% z 678 ankietowanych).

Zdaniem dorosłych mieszkańców gminy narkomania jest jednym z głównych problemów XXI wieku, jednocześnie ich poziom wiedzy o problemie jest niewielki. Ponadto z przeprowadzonych rozmów z kadrą pedagogiczną z gimnazjum wynika, że istnieje problem z narkotykami i dopalaczami wśród młodzieży.

Obecnie młodzi ludzie preferują legalne substancje psychoaktywne, dostępne w sprzedaży internetowej oraz w poświęconym do tego celu sklepach. Według najnowszych badań CBOS-u z 2008 roku wśród 18-letniej młodzieży 3,5 % przyznało się do używania dopalaczy kiedykolwiek. Natomiast gdy spojrzymy na wskaźniki używania w ciągu ostatnich 30 dni, dopalaczy używało 1,5 % badanych. Trendy dotyczące używania przez młodzież tradycyjnych narkotyków wykazują tendencję spadkową. Z drugiej jednak strony stwierdza się, że pomimo stosunkowo ograniczonego rozpowszechniania używania dopalaczy, zjawisko to charakteryzuje się znaczną dynamiką oraz potencjałem rozwojowym. Ponadto nieznane i

trudne do oceny jest stopień zagrożenia , jakie dopalacze niosą dla swoich użytkowników i dla zdrowia publicznego. Nowe substancje psychoaktywne pojawiające się na rynku są substancjami mało zbadanymi a ocena zagrożeń z nimi związanych jest złożona i trudna. Nie sposób od razu określić krótko, i długotrwałych efektów używania tych substancji. Kluczowa w całej sprawie związanej z dopalaczami jest kwestia ryzyka związanego z tymi substancjami oraz procedur postępowania w celu zapewnienia bezpieczeństwa użytkownikom takich produktów. Najważniejsze staje się stworzenie koncepcji systemowego kontrolowania prawnego , które pozwoli na skuteczne i racjonalne minimalizowanie ryzyka związanego z nowymi substancjami. Tymczasem niech cała walka z dopalaczami zacznie się już w domu rodzinnym.

W Polsce inicjację narkotykową przechodzą mniej więcej trzynastolatki. W wieku piętnastu lat mają już dużą wiedzę na temat narkotyków. Kiedy młodzi ludzie sięgają po dopalacze dokładnie zdają sobie sprawę z powodów, dla których to robią. Mówią o potrzebie zaszpanowania, o ciekawości, dobrej zabawie, o dodaniu sobie odwagi.

Okres dorastania przynosi zwykle trudne problemy dla samych nastolatków, ich rodziców i całego otoczenia. Rola rodziców w tym okresie jest szczególnie trudna, dlatego warto jak najwcześniej budować dobre relacje z dziećmi, bo to jedno z ważniejszych narzędzi w wychowaniu dzieci. Działania zaradcze rodziców w przypadku zagrożeń używaniem przez dziecko dopalaczy, są takie same, jak przy innych zagrożeniach – np. picciu alkoholu czy używaniu narkotyków.

W związku z powyższym istnieje potrzeba edukowania dzieci, młodzieży i dorosłych na temat uzależnienia od narkotyków oraz promowanie wśród nich zdrowego stylu życia.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2016r. opracowany został zgodnie z treścią ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. oraz założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016.

Program skierowany jest do dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców gminy. Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

I. Cele, zadania, sposób realizacji programu

Cel strategiczny:

Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku.

Celami szczegółowymi programu są:

- 1) diagnoza skali problemu narkomanii w gminie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych,
- 2) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i rodziców,
- 3) doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę narkomanii,
- 4) ograniczenie używania narkotyków i dopalaczy i związanych z tym problemów społecznych.

Zadania, sposób realizacji programu:

I. Diagnoza skali problemu narkomanii w gminie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych:

- 1) przeprowadzenie badań ankietowych wśród dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i gimnazjum oraz wśród dorosłych mieszkańców gminy badających zjawisko narkomanii, porównanie otrzymanych wyników z dotychczasowymi badaniami ankietowymi oraz opis zaistniałych tendencji,
- 2) zebranie danych z Komisariatu III Policji w Radomiu na temat liczby osób zatrzymanych w związku z przestępstwami popełnionymi z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i rodziców:

- 1) realizacja w klasach szóstych szkół podstawowych programów profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania narkomanii,
- 2) rozpowszechnianie wśród uczniów i rodziców ulotek i broszur na temat konsekwencji zażywania narkotyków i dopalaczy oraz instytucji, które udzielają pomocy w tym zakresie,

- 3) zorganizowanie warsztatów, spotkań, prelekcji ze specjalistami w dziedzinie profilaktyki narkomanii dla uczniów i rodziców,

III. Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę narkomanii:

- 1) finansowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom dla przedstawicieli instytucji i osób zajmujących się problematyką narkomanii.

IV. Ograniczenie używania narkotyków i dopalaczy i związanych z tym problemów społecznych:

- 1) propagowanie działań informacyjno – edukacyjnych Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, w tym propagowanie ulotek, broszur,
- 2) informowanie o formach pomocy dla osób zażywających narkotyki i ich rodzin,
- 3) udzielanie pomocy psychologicznej dla osób stykających się z problemem narkomanii.

II. Koordynacja realizacji programu, sposób monitorowania i sprawozdawczości

1. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016r. jest koordynowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali.
2. Zadania zawarte w programie będą realizowane we współpracy z instytucjami prowadzącymi działalność profilaktyczną, placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi.
3. Obsługę prawną i administracyjną realizacji programu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali.
4. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w imieniu Wójta sporządza sprawozdanie z wykonania programu w danym roku i efektów jego realizacji, które przedkłada Radzie Gminy do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

III. Przewidywane efekty realizacji Programu

- 1) diagnoza skali problemu narkomanii w gminie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych,
- 2) wzrost poziomu wiedzy wśród dzieci, młodzieży i rodziców na temat problemu narkomanii,

- 3) wzrost poziomu wiedzy u przedstawicieli instytucji i osób zajmujących się problematyką narkomanii,
- 4) ograniczenie używania narkotyków i dopalaczy i związanych z tym problemów społecznych.

IV. Przewidywane skutki finansowe proponowanych rozwiązań

1. Środki finansowe na realizację programu pochodzą z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych pobieranych przez gminę.
2. Przewidywany roczny budżet na realizację programu wynosi 4 800 zł. Roczny preliminarz wydatków będzie załącznikiem do programu.
3. Źródłem finansowania zadań Programu mogą być również dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe, pozyskiwane z innych źródeł.

Harmonogram działań:

Cel strategiczny:				
Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku				
Cele szczegółowe	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Czas realizacji
<i>Diagnoza skali problemu narkomanii w gminie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych</i>	przeprowadzenie badań ankietowych wśród dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i gimnazjum oraz wśród dorosłych mieszkańców gminy badających zjawisko narkomanii, porównanie otrzymanych wyników z dotychczasowymi badaniami ankietowymi oraz opis zaistniałych tendencji	placówki oświatowe, GOPS	- raport z przeprowadzonych badań, – diagnoza zjawiska w gminie, - liczba osób biorących udział w badaniu	2016
	zebranie danych z Komisariatu III Policji w Radomiu na temat liczby osób zatrzymanych w związku z przestępstwami popełnionymi z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	Policja, GOPS	- dane statystyczne	

<p><i>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i rodziców</i></p>	<p>realizacja w klasach szóstych szkół podstawowych programów profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania narkomanii</p>	<p>placówki oświatowe, GOPS</p>	<p>- liczba zrealizowanych programów, - liczba osób uczestniczących w programach</p>	<p>2016</p>
	<p>rozpowszechnianie wśród uczniów i rodziców ulotek i broszur na temat konsekwencji zażywania narkotyków i dopalaczy oraz instytucji, które udzielają pomocy w tym zakresie</p>	<p>placówki oświatowe, GOPS</p>	<p>- liczba rozprowadzonych ulotek, broszur</p>	
	<p>zorganizowanie warsztatów, spotkań, prelekcji ze specjalistami w dziedzinie profilaktyki narkomanii dla uczniów i rodziców</p>	<p>placówki oświatowe, GOPS</p>	<p>- liczba przeprowadzonych warsztatów, spotkań, prelekcji, - liczba osób uczestniczących w spotkaniach</p>	

<i>Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę narkomanii</i>	finansowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom dla przedstawicieli instytucji i osób zajmujących się problematyką narkomanii	GOPS	- liczba przeprowadzonych szkoleń, - liczba osób biorących udział w szkoleniach	2016
<i>Ograniczenie używania narkotyków i dopalaczy i związanych z tym problemów społecznych</i>	propagowanie działań informacyjno – edukacyjnych Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, w tym propagowanie ulotek, broszur	placówki oświatowe, GOPS	- liczba rozprowadzonych ulotek, broszur	
	informowanie o formach pomocy dla osób zażywających narkotyki i ich rodzin	GOPS	- mapa miejsc zawierających informacje o formach i instytucjach świadczących pomoc osobom uzależnionym od narkotyków	
	udzielanie pomocy psychologicznej dla osób stykających się z problemem narkomanii	GOPS	- liczba osób objętych wsparciem	

Załącznik do Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016

Preliminarz wydatków na rok 2016

L.p.	Rodzaj kosztów	Koszt (w złotych)	Nr paragrafu
1.	Zakupy rzeczowe	1000	4210
2.	Usługi	3.800	4300
	RAZEM	4.800	